

Referat af møde i Det Veterinærmedicinske Råd

25. marts 2025 kl. 10.30-15.30
Glostrup

Deltagere:

Formand Hans Henrik Dietz - Københavns Universitet, udpeget af Det Veterinære Sundhedsråd
Håkan Vigre - Fødevareinstituttet, Danmarks Tekniske Universitet
Trine Christner Månsson – Landbrugets Veterinære Konsulentttjeneste, udpeget af Den Danske
Dyrlægeforening
Nina Ank – Region Nordjylland, udpeget af Lægeforeningen
Ute Wolf Sönksen – Statens Serum Institut
Jens Peter Nielsen - Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet
Gideon Ertner - Sundhedsstyrelsen
Katharina Vester – Fødevarestyrelsen
Helene Rugbjerg – Sekretariat for Det Veterinærmedicinske Råd, Fødevarestyrelsen
Jensine Wilm – Sekretariat for Det Veterinærmedicinske Råd, Fødevarestyrelsen
Hanne Christensen – Sekretariat for Det Veterinærmedicinske Råd, Fødevarestyrelsen
Tina Nyssönen – Sekretariat for Det Veterinærmedicinske Råd, Fødevarestyrelsen
Christian Strøyer – Sekretariat for Det Veterinærmedicinske Råd, Fødevarestyrelsen

Afbud: Helle Krogh – Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, Niels Christian
Kyvsgaard - Lægemiddelstyrelsen

Referenter:

Helene Rugbjerg, Jensine Wilm

Dagsorden:

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Pkt. 2. Velkommen ved veterinærdirektøren

Punktet udskydes til et senere møde, da veterinærdirektøren havde meldt afbud til mødet.

Pkt. 3. Introduktion til kommissoriet

Rådet har politisk ophæng i Fødevare- og Veterinæraftalen 2024 - 2027. Aftaleparterne besluttede i Veterinærforlig III, at der skulle nedsættes et ekspertråd med fokus på veterinærmedicin på baggrund af en rapport fra MRSA-ekspertgruppen fra august 2017. Fokus i det nye kommissorium er udvidet til at fokusere mere generelt på resistens i et One Health perspektiv, herunder resistente bakterier i miljøet, samt behandling af nye zoonotiske sygdomme. I Fødevare- og Veterinæraftalen er der en politisk målsætning på 8 pct. reduktion af antibiotikaforbruget til grise, som er videreført fra Veterinærforlig III. Rådet skal arbejde evidensbaseret og sikre det faglige grundlag for initiativer på området. Rådet er uafhængigt i sit virke. Rådet kan indhente vurderinger fra bl.a. Fødevarestyrelsen. Derudover kan der inviteres eksperter til møderne.

Det blev drøftet, hvordan Rådet kan dække resistensforekomst i miljøet, når Miljøstyrelsen endnu ikke har kunnet stille med et medlem. Der blev desuden drøftet mulighed for prioritering af brug af antibiotika og antibiotikaresistens hos familiedyr.

Pkt. 4. Introduktion til arbejdet og præsentation af medlemmer og sekretariat

En navneliste sendes ud sammen med referatet til udfyldelse. Alle deltagere præsenterede sig.

Pkt. 5. Status på AB-forbruget 2020 - 2024

Der ses en lille stigning i antibiotikaforbruget hos både grise og kvæg i 2024 i forhold til 2023. Gennemsnitsforbruget til grise opgjort i kg aktivt stof i 2024 er 0,8% lavere end i 2018, hvilket er langt fra den politiske målsætning om 8 pct. reduktion. Der ses en stigning i forbruget af især aminoglykosider til gruppen af fravænnede grise siden 2022.

Pkt. 6. Organudvikling fra fødsel til fravænning, - herunder: hvor klar er grisen rent faktisk, når vi gennemtvinger fravænning v. 4 uger

Professor Thomas Thymann fra Københavns Universitet, Komparativ Pædiatri, Sektion for biomedicin, IVH på Københavns Universitet præsenterede sin forskning i den perinatale periode med sammenligning af mennesker, grise og andre dyr. Asphyxi (mangel på ilt) er årsagen til, at 10 pct. af grise dør under fødslen, ligesom nogle af dem, som overlever, vil være påvirket af asphyxi.

Grises hjerner er meget veludviklede ved fødsel i forhold til f.eks. børn eller museunger. Tarmmukosa og pancreas udviser stigende carbohydrase-aktivitet og er ved ca. 30 dage efter fødsel tilstrækkelig klar til at fordøje stivelsesholdig føde udover mælk. Det er plausibelt, at forskellige fostre hos en so har variation i maturitet på faringsdatoen. Store grise kan også være præmature. Grisefostre er modtagelige for cortisol (til lungemodning), men det kan ikke passere grisenes placenta før kort før fødslen. Det er vigtigt med et peak i cortisol (fra binyrerne) omkring fødselstidspunktet. Små grise har større tendens til acidose, så blandt de levendefødte er der sikkert nogle, som er acidotiske.

Ved eksperimentelle studier blev det undersøgt, om råmælkserstatning kan kompensere for asphyxi. Hos grise ses meget hurtig postnatal vækst af tyndtarm, mave og pancreas. Der sker store morfologiske ændringer af tarmen ved fravænning, idet vægten af tyndtarmen falder og vægten af tyktarmen stiger relativt, ligesom der sker store ændringer i mikrobiomet. Ændringen ville ikke ske, hvis de ikke blev fravænnet. Hvis man skal forebygge fravænningsdiarre, skal man fortsætte med at give laktose. Villusatrofi ved fravænning er fysiologisk normalt.

Mikrobiomet etablerer sig i løbet af de allerførste dage efter fødsel, så måske er det vinduet, hvor man kan påvirke med probiotika. Forsøg med fækal transplantation på nyfødte grise viste markant lavere dødelighed og diarreprævalens end kontrolgruppen blandt grise fra en problembesætning. Et gentaget forsøg i en relativt problemfri besætning kunne ikke genskabe resultatet. Hvis der skal udvikles noget lignende i praksis, så skal det udvikles som et fodermiddel, som efterligner fæces' effekt. Der ses ofte fravænningsanoreksi et par dage efter fravænning. Efterfølgende kan der opstå refeeding syndrome på grund af hypofosfatæmi og øget insulin, som kan være dødeligt. I den sammenhæng er det en dårlig ide at give ad libitum med letfordøjeligt foder.

Konklusionen er, at grisen er klar nok til fravænning ved 4 uger, men foderet burde indeholde mere animalsk protein, laktose og fiskemel og mindre hvede, raps og soja, ligesom grisene burde få supplerende mælketildeling i 7-10 dage efter fravænning.

Pkt. 7 Status på MRSA og seneste MRSA-anbefalinger

Politisk fokus på husdyr-MRSA startede i 2014, hvor den første husdyr-MRSA-rapport fra MRSA-eksperterne kom i december 2014. I april 2015 kom den første MRSA-handlingsplan. I Danmark har vi haft

regulær overvågning af dyr for husdyr-MRSA i produktionsdyr siden 2018, og inden da blev der gennemført stikprøveundersøgelser. Overvågningen er beskrevet på Fødevarestyrelsens hjemmeside her: [Det Veterinærmedicinske Råd - Fødevarestyrelsen](#). anbefalingerne fra det foregående råd angående husdyr-MRSA blev gennemgået. anbefalingerne kan findes på rådets hjemmeside.

Pkt. 8 anbefalingerne fra det foregående råd

Formanden gennemgik kort anbefalingerne fra det foregående råd. anbefalingerne kan findes på rådets hjemmeside her: [Det Veterinærmedicinske Råd - Fødevarestyrelsen](#).

Pkt. 9 Forslag fra medlemmerne til næste møde samt til temamøde for 24 timers seminar, Comwell, Holte

22. – 23. september reserveres til 24 timers seminar på Comwell i Holte.

Der var forslag om at invitere Lis Alban eller Kristian Møller til næste møde. Niels Kyvsgaard kunne opdatere Rådet om status for autovacciner og arbejdet i EMA med reference til artikel 106 i veterinærlægemiddelforordningen. Det kunne også være oplagt at undersøge mere om mikrobiomets betydning med udgangspunkt i dagens oplæg fra Thomas Tymann. Der var forslag om at høre mere om de politiske beslutningsveje, ligesom adfærdsforskning som grundlag for adfærdsændringer hos mennesker, gerne med inspiration fra humansiden, blev foreslået. Trine Christner Månsson kunne opdatere Rådet om udfordringerne og dagligdagen som praktiserende grisedyrlæge, ligesom Rådet skal opdateres om Gult kortordningen for griseproducenter. Det blev foreslået, at der skal tales om, hvad Rådets mål er, og at der bør fokuseres på overlappet mellem veterinær- og humansektoren.

Pkt. 10 Eventuelt

Der var ikke emner til eventuelt.

Pkt. 11. Næste møde

Næste møde blev fastlagt til 18. juni i Fødevarestyrelsen i Glostrup. Mødet er efterfølgende blevet flyttet til KU, Frederiksberg Campus.